

Barraca de l'Obaga de la Font del Bosc

Rellinars

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Obaga de la Font del Bosc
Alçada: 444

Coordenades:

Latitud: 41.65636
Longitud: 1.91973
UTM Est (X): 410054
UTM Nord (Y): 4612187

Classificació

Número de fitxa 08179 - 423
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Modern Popular
Segle XVIII-XX
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Ha perdut la coberta de terra i pedruscall.
Protecció Legal
Observacions protecció: Decret 27/2011 del Consell Comarcal del vallès Occidental
Accés Díficil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08178A002000060000OG
Autoria de la fitxa Jordi Montlló i Laura Bosch
Data de registre de la fitxa: ds., 15/06/2019 - 02:00

Descripció

Barraca de pedra seca situada al nord del municipi de Rellinars, a la carena del Panissar. L'accés es fa pujant pel camí del cal Manel en direcció al camí de la Font del Bosc fins el capdamunt. En el darrer revolt abans d'arribar al pla on hi ha la cadena i la senyalització del parc, a mà esquerra hi ha un antic camí rodat força planer. La construcció està situada a mà dreta del camí, després d'uns cent seixanta metres de recorregut.

Es tracta d'una construcció del tipus àeria, adossada a un marge reforçat amb un mur de pedra. És de planta circular, tot i que el seu interior és lleugerament allargassat. Mesura 2'20 metres de fondària per 1,50 m d'amplada. La porta, força particular, està orientada al nord-oest. Té els brancals molt oberts cap a l'exterior amb una llinda a l'interior i un avancer exterior. Mesura 1,53 m d'alçada per 0,85 m d'amplada a l'exterior i 0,37 m a l'interior. La pedra emprada en la construcció és força irregular. El gruix dels murs oscil·la entre els 0,50 m i els 0,60 m. La coberta és de falsa cúpula, per aproximació de filades; l'alçada màxima a l'interior és d'1,70 m. A l'exterior, ha perdut gairebé tot el voladís (que mesura davant de la porta 1,60 m). L'interior de l'estança, conserva quatre cocons o fornícules, dos d'ells superposats. Entrant a mà esquerra, l'inferior, està arranat al terra (0,32 m d'amplada per 0,20 m d'alçada per 0,90 m de fondària) mentre que el superior mesura 0,18 m d'amplada per 0,20 m d'alçada per 0,37 m de fons. A mà dreta d'aquest conjunt n'hi ha un d'individual que fa 0,20 m de costat per 0,40 m de fondària. Finalment, al fons de l'estança es localitza un quart compartiment, molt petit de 0,15 m de costat per 0,35 m de fondària. No té cap espitllera.

Observacions:

Aquesta barraca no consta en l'inventari de l'Observatori del Paisatge de Catalunya dins el projecte Wikipedra de construccions de pedra seca. Ha estat localitzada i documentada durant la realització del treball de camp del Mapa de Patrimoni.

Història

La tècnica de la pedra seca es caracteritza per l'ús de la pedra sense treballar i sense cap material d'unió. Les irregularitats de les lloses es corregeixen amb pedruscall. La pedra només es treballa quan ha de tenir una tasca específica, com llindes o escaires. A Rellinars aquesta tècnica s'utilitza en les barraques de vinya, en les parets de marge per aterassar el terreny i també en tines.

Es tracta d'una tècnica amb uns orígens molt remots però que la seva expansió es vincula amb el creixement de la viticultura durant la segona meitat del segle XIX (SOLER i PERARNAU:1985). No hi ha testimonis, ni documentació que puguin aportar una cronologia més antiga. Els condicionants que afavoreixen l'aparició de les barraques són: un increment de l'àrea cultivable que provoca la construcció de parets de pedra seca per formar feixes; una atenció més continuada que reclama el conreu de la vinya, creant la necessitat d'aixopluc i magatzem d'eines del pagès que restarà més temps lligat al camp; i, finalment, la presència al Bages, d'un estrat rocós molt pròxim a la superfície.

La situació geogràfica d'aquestes barraques ve condicionada per la necessitat d'aprofitament de l'espai conreat. Podem trobar, per tant, barraques construïdes entre dues feixes de diferent nivell, sempre i quan siguin del mateix propietari. També podem trobar barraques enmig del camp, però es deu al mateix condicionant, ja que segurament es tracta d'una franja del camp rocosa o de difícil utilització pel conreu. Finalment, també podem trobar les barraques en un racó del camp, on s'amuntegaven les pedres extretes de llaurar, o fora del camp semi excavades en un marge. Segons la tipologia de la seva construcció, poden ser de planta circular o quadrangular i poden ser construccions isolades o estar adossades en un marge o altra construcció. La volta de les de planta circular es fa per aproximació de fileres. En canvi, les de planta quadrangular poden tenir la volta per aproximació de fileres o en base a un sistema piramidal. Pel que fa al tema dels constructors, es pot parlar de tres teories: l'existència de quadrilles de "barracaires" itinerants, els "sardans", o el propi pagès. L'existència del sardans s'ha recollit en el treball de Soler i Perarnau (1985) gràcies a un informant que situa aquests personatges a finals del segle XIX. Es tracta d'homes procedents de

la Cerdanya, segurament la part alta de la Cerdanya, que oferien els seus serveis per a la construccions de pedra seca, com activitat complementària en èpoques climatològicament adverses en el seu lloc de residència.

Bibliografia

PLANS MAESTRA, Jaume (2009). Arquitectura tradicional rural en pedra seca a la comarca del Bages. Ajuntament de Bellpuig i Publicacions d l'Abadia de Montserrat.

RECALL HISTÒRIC DE MURA (2017). Pedra seca, pedra viva. Patrimoni vitícola i desenvolupament econòmic. Ponències i comunicacions de la IX Trobada d'Estudis per a la preservació del patrimoni de la pedra seca als Països Catalans.

RIPOLL, Ramon, coord. (2010). La pedra seca. Evolució, arquitectura i restauració. Col·lecció Arquitectura tradicional, vol. 3. Edicions Brau. Figueres.

SOLER i BONET, Josep M. i PERARNAU i LLORENS, Jaume (1985). "Les barraques de vinya al terme municipal d'Artés (Pla de Bages)"; dins Dovella, núm. 17. Manresa, pàgs. 37-43.

SOLER i BONET, Josep M.(1987). "Barraques i tines, construccions per a la vinya"; dins Dovella, núm. 24. Manresa.

SOLER i BONET, Josep M.(1988). "La tècnica de la pedra seca. La construcció popular"; dins Dovella, núm. 29. Manresa, pàgs. 47-52.

SOLER i BONET, Josep Maria (2000). "La construcció en pedra seca, arquitectura, patrimoni i tradició"; dins Dovella, núm. 70. Manresa, pàgs. 9-11.

